

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
GERARDA HOGANA,
predstavljeni 23. septembra 2021¹

Zadeva C-433/20

**Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte
Gesellschaft mbH**

**proti
Strato AG**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija))

„Predhodno odločanje – Približevanje zakonodaj – Avtorska in sorodne pravice – Direktiva 2001/29/ES – Člen 2 – Pravica reproduciranja – Člen 5(2)(b) – Izjema za zasebno kopiranje – Strežniki, ki so v posesti tretjih oseb in ki so dani na voljo fizičnim osebam za zasebno uporabo – Zagotavljanje storitve računalništva v oblaku – Razlaga pojma ‚v katerem koli mediju‘ – Pravično nadomestilo“

I. Uvod

1. Komercialna uporaba fotokopirnega stroja, ki se je začela v petdesetih letih prejšnjega stoletja, je bila verjetno le prva v nizu pridobitev tehnološkega napredka, zaradi katere se je tradicionalno razumevanje avtorske in sorodnih pravic, zlasti pa omejitev in izjem od teh pravic, znašlo pred pomembnim izzivom. Pojav fotokopirnega stroja je namreč pomenil, da je bilo mogoče gradivo, varovano z avtorsko pravico, zlahka reproducirati na način, ki ga je bilo skorajda nemogoče nadzorovati ali odkrivati. Digitalna revolucija, ki smo ji priča vse od pojava interneta in svetovnega spleta v zgodnjih devetdesetih letih prejšnjega stoletja, je tradicionalno razumevanje postavila pred še večji izziv.

2. V tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe se obravnava še en vidik te razmeroma nove problematike. Ali ima fizična oseba, ki je zakoniti imetnik gradiva, varovanega z avtorsko pravico, pravico, da to gradivo za lastne in povsem zasebne namene kopira in ga proti plačilu dajatve hrani na komercialnem strežniku, ki deluje na podlagi tehnologije računalništva v oblaku, in, če je tako, kakšno nadomestilo je potemtakem treba, če sploh, izplačati imetniku avtorske pravice? To je v bistvu vprašanje, ki ga je v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki je bil v sodnem tajništvu Sodišča Evropske unije vložen 15. septembra 2020, postavilo Oberlandesgericht Wien

¹ Jezik izvirnika: angleščina.

(višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija). Predlog se nanaša na razlago člena 5(2)(b) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi.²

3. Ta predlog je bil vložen v okviru spora med organizacijo za kolektivno upravljanje avtorskih pravic Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH (v nadaljevanju: Austro-Mechana) na eni strani in družbo Strato AG (v nadaljevanju: Strato) s sedežem v Nemčiji, ki opravlja storitev shranjevanja podatkov v oblaku, na drugi strani. Postopek, ki teče pred predložitvenim sodiščem, se nanaša na vprašanje, ali bi morala družba Strato za zmogljivost shranjevanja v oblaku, ki jo za zasebno uporabo zagotavlja fizičnim osebam v Avstriji, plačati nadomestilo za izkoriščanje pravice reproduciranja.

4. Sodišče ima priložnost, da v okviru obravnave tega predloga za sprejetje predhodne odločbe preuči vprašanje kopiranja, ki ga fizične osebe v digitalnem okolju opravijo za zasebno uporabo, in, natančneje, vprašanje reproduciranja ali shranjevanja vsebine, varovane z avtorsko pravico, v oblaku.³

5. Če država članica v skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29 za „zasebno kopiranje“ sprejme izjemo od izključne pravice reproduciranja iz člena 2 te direktive, je treba poudariti, da je tako kopiranje posledično *zakonito*, če se imetniku pravice hkrati izplača tako imenovano pravično nadomestilo. Če pa zadevna država članica ne uveljavi izjeme iz člena 5(2)(b), potem seveda velja, da je tako reproduciranje gradiva, varovanega z avtorsko pravico, brez dovoljenja imetnika pravice, očitno nezakonito, ker je v nasprotju s členom 2 navedene direktive.⁴

6. V obravnavani zadevi mora Sodišče najprej preučiti, ali in, če je tako, v kolikšni meri izjema za zasebno kopiranje velja tudi za reprodukcije vsebine, varovane z avtorsko pravico, ki jih v oblaku izdelajo fizične osebe za zasebno uporabo. Če bi Sodišče menilo, da izjema za zasebno kopiranje velja tudi za take reprodukcije, bi moralo nato obravnavati vprašanje, kakšno (če je potrebno) je „pravično nadomestilo“, ki bi ga bilo treba v skladu z določbami člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 izplačati imetnikom pravic v zvezi s shranjevanjem v oblaku, ki ga ponudniki internetnih storitev zagotavljajo fizičnim osebam za zasebno uporabo.

7. Natančneje, ker se lahko zgodi, da so fizične osebe ob nakupu naprav, medijev ali opreme – kot so pametni telefoni, tablični ali osebni računalniki⁵ – ki omogočajo shranjevanje in posledično tudi reproduciranje vsebine, varovane z avtorsko pravico, v oblaku, že plačale dajatev in

² UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230.

³ Za opis računalništva v oblaku glej sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Szpunarja v zadevi VCAST (C-265/16, EU:C:2017:649, točke od 1 do 3). Septembra 2011 je US National Institute of Standards and Technology (nacionalni urad ZDA za standarde in tehnologijo (NIST)) bistvo pojma „računalništvo v oblaku“ opredelil kot „model za zagotavljanje vseprisotnega in priročnega omrežnega dostopa na zahtevo do deljenega nabora nastavljenih računalniških virov (na primer omrežij, strežnikov, pomnilniških enot, aplikacij in storitev), ki so lahko uporabniku na razpolago takoj in z minimalnim upravljavskim vložkom ali dogovarjanjem s ponudnikom storitve [...]“. Na voljo na <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-145.pdf>. Avtorji navedene opredelitve opozarjajo, da je „računalništvo v oblaku model, ki se hitro razvija“. Zdi se, da ni nobene splošno sprejete *pravne* opredelitve računalništva v oblaku ali storitve v oblaku. To je nedvomno posledica vseprisotnosti in hitrega razvoja zadevne tehnologije in z njo povezanih storitev. Kljub temu menim, da sta pojem „shranjevanje v oblaku“ zelo nazorno opisala Michael Muchmore in Jill Duffy v članku, naslovljenem *The Best Cloud Storage and File-Sharing Services for 2021* (Najboljše storitve računalništva v oblaku in izmenjave datotek v letu 2021), v katerem sta navedla, da gre za „shranjevanje datotek na pomnilniški enoti, ki ni trdi disk osebnega računalnika, običajno na strežnikih ponudnika storitve. Kot se je izrazil eden od poznavalcev tehnoloških rešitev: ‚Oblak ne obstaja. Gre zgolj za računalnik nekoga drugega.‘ Shranjevanje podatkov v oblaku uporabniku omogoča, da do svojih datotek dostopa prek interneta.“ Na voljo na <https://www.pcmag.com/picks/the-best-cloud-storage-and-file-sharing-services>.

⁴ Razen če se uporablja katera druga izjema ali omejitev iz člena 5 Direktive 2001/29.

⁵ V preteklosti so se najpogosteje uporabljale materialne „prazne“ enote za shranjevanje, kot so avdio- in videokasete, ki so jih pozneje nadomestili CD-ji in DVD-ji, nazadnje pa ključni USB. Naprave, kot so računalniki, pametni telefoni in zunanji trdi diski, se danes uporabljajo hkrati s storitvami shranjevanja v oblaku.

imetnikom pravic tako zagotovile (pravično) nadomestilo za škodo, ki jim je nastala zaradi kopiranja, se postavlja vprašanje, ali bi morali ponudniki internetnih storitev, ki zagotavljajo prostor za shranjevanje te iste vsebine v oblaku, plačati (dodatno) dajatev in tako zagotoviti „pravično nadomestilo“, ki se zahteva v skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29.

8. Pred preučitvijo teh vprašanj pa je treba najprej opredeliti pravni okvir obravnavane zadeve.

II. Pravni okvir

A. Direktiva 2001/29

9. V uvodnih izjavah 2, 5, 9, 10, 31, 32, 35, 38 in 44 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(2) Evropski svet, ki se je 24. in 25. junija 1994 sestal na Krfu, je poudaril potrebo po oblikovanju splošnega in prožnega pravnega okvira na ravni Skupnosti, ki bo omogočal razvoj informacijske družbe v Evropi. Ta med drugim zahteva obstoj notranjega trga za nove proizvode in storitve. Pomembna zakonodaja Skupnosti, ki bo omogočila takšen pravni okvir, je že sprejeta oziroma se sprejema. Avtorska in sorodne pravice igrajo pomembno vlogo v tem kontekstu, saj varujejo in spodbujajo razvoj ter trženje novih proizvodov in storitev ter oblikovanje in izkoriščanje njihove ustvarjalne vsebine.

[...]

(5) S tehnološkim razvojem so se možnosti za ustvarjanje, izdelavo in izkoriščanje povečale in postale bolj raznolike. Čeprav novi koncepti za varstvo intelektualne lastnine niso potrebni, je treba trenutno veljavno zakonodajo o avtorski in sorodnih pravicah prilagoditi in dopolniti, da bo ustrezala ekonomskih realnostim, kot so nove oblike izkoriščanja.

[...]

(9) Vsakršno usklajevanje [harmonizacija] avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. Njihovo varstvo pomaga zagotoviti ohranjanje in razvoj ustvarjalnosti v interesu avtorjev, izvajalcev, producentov, potrošnikov, kulture, industrije in javnosti nasploh. Intelektualna lastnina se torej prizna kot sestavni del lastnine.

(10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado, prav tako pa tudi producenti, da lahko to delo financirajo. [...]

[...]

(31) Zagotoviti je treba pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov. [...]

(32) Ta direktiva določa izčrpno naštete izjeme in omejitve pravice reproduciranja ter pravice priobčenja javnosti. Nekatere izjeme ali omejitve se nanašajo le na pravico reproduciranja, kjer je to primerno. Ta seznam ustrezno upošteva različne pravne tradicije v državah članicah, hkrati pa je njegov cilj zagotoviti delujoč notranji trg. Države članice naj koherentno uporabljajo te izjeme in omejitve, kar bomo ocenjevali ob pregledu izvedbenih predpisov v prihodnosti.

[...]

(35) V določenih primerih izjem ali omejitev naj imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, ki jim bo ustrezno nadomestilo uporabo njihovih varovanih del ali predmetov sorodnih pravic. Pri določanju oblike, podrobne ureditve in možne ravni takšnega pravičnega nadomestila naj se upoštevajo posebne okoliščine vsakega primera. Pri ocenjevanju teh okoliščin bi lahko bil koristen kriterij potencialna škoda, ki jo zadevno dejanje povzroči imetnikom pravic. V primerih, ko so imetniki pravic že prejeli plačilo v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine, jim ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo. Stopnja pravičnega nadomestila naj polno upošteva stopnjo uporabe tehničnih zaščitnih ukrepov, ki jih predvideva ta direktiva. V določenih situacijah, ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno.

[...]

(38) Državam članicam je treba omogočiti, da predvidijo izjemo ali omejitev pravice reproduciranja za določene tipe reprodukcije avdio, vizualnega in avdiovizualnega gradiva za privatno uporabo, kar spremlja pravično nadomestilo. To lahko zajema uvedbo ali nadaljevanje sistemov nadomestil, ki bodo nadomestil[i] škodo, povzročeno imetnikom pravic. [...]

[...]

(44) Izjeme in omejitve, ki jih predvideva ta direktiva, je treba uporabljati v skladu z mednarodnimi obveznostmi. Takšne izjeme in omejitve se ne smejo uporabljati na način, ki vpliva na legitimne interese imetnika pravic ali ki nasprotuje normalnemu izkoriščanju njegovega dela ali predmeta sorodnih pravic. Določanje takšnih izjem ali omejitev s strani držav članic naj še posebej ustrezno odraža povečan ekonomski vpliv, ki ga lahko imajo takšne izjeme ali omejitve v kontekstu novega elektronskega okolja. Torej je mogoče, da je obseg določenih izjem ali omejitev še bolj omejen, kadar gre za določene nove rabe varovanih del in predmetov sorodnih pravic.“

10. Člen 2 Direktive 2001/29, naslovljen „Pravica reproduciranja“, določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

- (a) avtorjem za njihova dela;
- (b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;
- (c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

- (d) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;
- (e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

11. Člen 3 Direktive 2001/29, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

2. Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

- (a) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;
- (b) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;
- (c) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;
- (d) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.“

12. Člen 5 Direktive 2001/29, naslovljen „Izjeme in omejitve“, v odstavku 2(b) določa:

„Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

[...]

- (b) v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdelata fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov po členu 6 na zadevnem delu ali predmetu“.

13. Člen 5(5) navedene direktive določa:

„Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

B. Avstrijsko pravo

14. Člen 42b(1) Urheberrechtsgesetz (zakon o avtorski pravici, v nadaljevanju: UrhG)⁶ v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari,⁷ določa:

„1. Če je treba za delo [...] zaradi njegove narave pričakovati, da se bo s tem, ko bo shranjeno na nosilcu podatkov [...], reproduciralo za lastno ali zasebno uporabo, je imetnik avtorske pravice upravičen do primerne nadomestila (nadomestilo za nosilce podatkov), če se kakršni koli nosilci podatkov, ki so primerni za tako reproduciranje, v Avstriji dajejo na trg za komercialne namene.“

III. Dejansko stanje v postopku v glavni stvari in predlog za sprejetje predhodne odločbe

15. Družba Austro-Mechana je organizacija za kolektivno upravljanje avtorskih pravic, ki v svojem imenu, vendar v interesu in za račun upravičencev do nadomestila po pooblastilu uveljavlja pravice do uporabe na delih in pravice do nadomestila na glasbenih delih (z besedilom in brez njega). Na področje dejavnosti organizacij za kolektivno upravljanje pravic, kot je Austro-Mechana, spadajo zlasti zakonske pravice do nadomestila na podlagi člena 42b(1) UrhG, to je pravica do nadomestila za uporabo pravice reproduciranja na nosilcih podatkov.

16. Družba Austro-Mechana je pri Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju, Avstrija) vložila tožbo proti družbi Strato s sedežem v Nemčiji, ki opravlja storitev pod imenom „HiDrive“. Ponudnik zadevno storitev opisuje kot „virtualni pomnilnik, ki deluje tako hitro in je tako preprost za uporabo kot (zunanj) trdi disk“. Družba Strato trdi, da ima njen pomnilnik „dovolj prostora, da se lahko v njem centralno, na enem mestu, shranijo fotografije, glasba in filmi“.

17. Družba Austro-Mechana je predlagala izdajo odredbe, ki bi ji omogočila izstavitve računov in nato pobiranje plačil za poravnavo nadomestila, ki ga družba Strato dolguje na podlagi člena 42b(1) UrhG za uporabo pravice reproduciranja na nosilcih podatkov. Trdi, da je že iz besedila, ki je uporabljeno v členu 42b(1) UrhG, razvidno, da je to namenoma splošno, tako da je nadomestilo za uporabo pravice reproduciranja na nosilcih podatkov (nadomestilo za nosilce podatkov) treba plačati tudi, če se na nacionalnem ozemlju – na kakršen koli način in v kakršni koli obliki – za komercialne namene „dajejo na trg“ kakršni koli nosilci podatkov, pod kar naj bi bilo treba subsumirati tudi zagotavljanje prostora v pomnilniku „v oblaku“. Po njenem mnenju z opisno besedno zvezo „se dajejo na trg“ ni mišljeno fizično razširjanje, ampak se z njo namenoma pušča prostor za vključitev vseh postopkov, s katerimi se uporabnikom na nacionalnem ozemlju zagotavlja prostor za shranjevanje zaradi reproduciranja za (lastno ali) zasebno uporabo. Poleg tega naj bi člen 42b(3) UrhG tudi določal, da ni pomembno, ali dajanje na trg poteka z nacionalnega ozemlja ali iz tujine.

18. Družba Strato je tožbo izpodbijala. Trdila je, da različica UrhG, ki se uporablja, ne določa nadomestila za storitve v oblaku in da se zakonodajalec, ki je seznanjen s temi tehničnimi možnostmi, namenoma ni odločil za to možnost. Družba Strato meni, da storitve v oblaku in

⁶ Z dne 9. aprila 1936 (BGBl. št. 111/1936).

⁷ Z dne 16. avgusta 2018 (BGBl. št. 63/2018). Predložitveno sodišče je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe navedlo, da je avstrijski zakonodajalec v Urheberrechtsgesetznovelle (novela zakona o avtorski pravici) iz leta 1980, BGBl. št. 321/1980, določil pravico do pravičnega nadomestila, ki jo je mogoče uveljavljati zoper vse, ki v Avstriji za komercialne namene dajejo na trg nekatere nosilce podatkov, namenjene reproduciranju in shranjevanju. Ta ureditev je bila od takrat prilagojena spremenjenim razmeram in zahtevam prava Evropske unije, z Urheberrechts-Novelle (novela zakonodaje o avtorski pravici, v nadaljevanju: Urh-Nov) 2015, BGBl. I št. 99/2015, s katero naj bi bili na področje uporabe pod „kakovske koli nosilce podatkov“ vključeni zlasti računalniški trdi diski.

fizični nosilci podatkov niso primerljivi. Razlaga, ki bi vključila storitve v oblaku, naj ne bi bila možna, saj se v tem primeru nosilci podatkov ne dajejo na trg, ampak gre samo za zagotavljanje prostora za shranjevanje. Družba Strato je trdila, da v Avstriji ne prodaja fizičnih nosilcev podatkov ali jih daje v najem, ampak na svojih strežnikih, ki so v Nemčiji, zgolj ponuja prostor za shranjevanje na spletu. Družba Strato je navedla tudi, da je za svoje strežnike v Nemčiji posredno že plačala dajatev iz naslova avtorske pravice (ker jo je v svojo ceno vračunal proizvajalec/uvoznik). Poleg tega naj bi tudi avstrijski uporabniki za naprave, ki so potrebne za to, da se vsebina sploh lahko naloži v oblak, že plačali to dajatev. Če bi bilo treba za pomnilnike v oblaku plačati dodatno dajatev, in sicer nadomestilo za nosilce podatkov, bi to po mnenju družbe Strato privedlo do obveznosti plačila dvojne ali celo trojne dajatve.

19. Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju) je tožbo zavrnilo. V bistvu je razsodilo, da so imetniki avtorske pravice in imetniki sorodnih pravic (v nadaljevanju: imetniki pravic) do primernega nadomestila upravičeni, če se nosilci podatkov (z mesta, ki je v Avstriji ali v tujini) dajejo na trg na nacionalnem ozemlju za komercialne namene, če je treba za varovani predmet zaradi njegove narave pričakovati, da se bo s tem, ko bo shranjen na nosilcu podatkov, reproduciral za lastno ali zasebno uporabo (na način, ki je dovoljen v skladu s členom 42, od (2) do (7), UrhG), to je glede kakršnih koli nosilcev podatkov, ki so primerni za tako reproduciranje.

20. Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju) je navedlo, da člen 42b(1) UrhG, ki izrecno napotuje na „kakršne koli nosilce podatkov“, zajema notranje in zunanje računalniške trde diske. Navedlo je tudi, da so storitve v oblaku na voljo v najrazličnejših oblikah. Bistvo take storitve naj bi bilo v zagotovitvi, da ima uporabnik na voljo določeno zmogljivost za shranjevanje, ne da bi imel pravico do tega, da bi bile vsebine shranjene na določenem strežniku ali določenih strežnikih, ampak ima zgolj pravico do tega, da lahko do vsebin v pomnilniku dostopa „nekje v oblaku“ ponudnika. Po navedbah tega sodišča družba Strato svojim strankam torej ne daje v uporabo nosilcev podatkov, ampak kot storitev zagotavlja zmogljivost za shranjevanje na spletu. Poudarilo je, da je bil v okviru postopka presoje predloga Urh-Nov⁸ sicer podan izrecen poziv k upoštevanju shranjevanja v oblaku in v ta namen predlagana ustrezna ubeseditev. Vendar se je zakonodajalec namenoma odločil, da take določbe ne bo vključil.

21. Organizacija Austro-Mechana je zoper to sodbo vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču. Predložitveno sodišče meni, da vprašanje, ali člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 zajema shranjevanje vsebin, varovanih z avtorsko pravico, v oblaku, ni popolnoma jasno. V zvezi s tem predložitveno sodišče navaja, da je Sodišče v sodbi z dne 29. novembra 2017, VCAST (C-265/16, EU:C:2017:913), v nadaljevanju: sodba VCAST) pojasnilo, da je shranjevanje varovanih vsebin v oblaku izenačeno z uporabo pravic, ki so pridržane avtorju.

22. Glede na zgoraj navedeno je Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba pojem ‚v katerem koli mediju‘ iz člena 5(2)(b) Direktive [2001/29] razlagati tako, da je treba pod tem pojmom razumeti tudi strežnike, ki so v posesti tretjih oseb, ki fizičnim osebam (strankam) za privatno uporabo (in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni) zagotavljajo prostor za shranjevanje na teh strežnikih, ki ga stranke s tem, da v njem shranjujejo vsebine, uporabljajo za reproduciranje (računalništvo v oblaku)?

⁸ Preden je bil predložen avstrijskemu parlamentu kot predlog zakona.

- 2 Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen: ali je treba določbo, navedeno v prvem vprašanju, razlagati tako, da jo je treba uporabiti za nacionalno ureditev, v skladu s katero je imetnik avtorske pravice upravičen do primernega nadomestila (nadomestilo za nosilce podatkov),
- če je treba za delo (ki se je oddajalo po radiu, je bilo dano na voljo javnosti ali je bilo shranjeno na nosilec podatkov, ki je bil izdelan za prodajo) zaradi njegove narave pričakovati, da se bo reproduciralo za lastno ali privatno uporabo tako, da se bo shranilo na ‚kaksen koli nosilec podatkov, ki je primeren za tako reproduciranje in se v Avstriji daje na trg za komercialne namene‘,
  - in če se pri tem uporablja način shranjevanja, opisan v prvem vprašanju?“

IV. Postopek pred Sodiščem

23. Pisna stališča so predložile Austro-Mechana, družba Strato, danska, francoska, nizozemska in avstrijska vlada ter Evropska komisija.

24. Na obravnavi na Sodišču, ki je bila 7. julija 2021, so vse, razen danske vlade, ustno predstavile stališča.

V. Analiza

A. Prvo vprašanje

25. Predložitveno sodišče želi s prvim vprašanjem izvedeti, ali se izjema za zasebno kopiranje iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 nanaša na reprodukcije, ki jih izdelajo fizične osebe za zasebno uporabo v prostoru ali zmogljivosti za shranjevanje (v oblaku), ki ga/jo daje na voljo ali zagotavlja tretja oseba, ki je ponudnik internetnih storitev. To sodišče v bistvu sprašuje, ali besedna zveza „reprodukcije v katerem koli mediju“, ki jo vsebuje besedilo člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, vključuje tudi reproduciranje z uporabo storitev računalništva v oblaku, ki jih zagotavlja tretja oseba.

26. Iz spisa, predloženega Sodišču, je razvidno, da je bilo prvo vprašanje za predhodno odločanje med drugim postavljeno zaradi uporabe besedne zveze „v Avstriji dajejo na trg“ iz člena 42b(1) UrhG. Družba Strato je tako pred predložitvenim sodiščem kot tudi pred Sodiščem zatrjevala, da je avstrijski zakonodajalec z uporabo navedene besedne zveze očitno nameraval vzpostaviti tak model za plačilo nadomestila imetnikom pravic, ki se osredotoča izključno na trženje fizičnih nosilcev za reproduciranje/nosilcev podatkov, in posledično izključuje uporabo storitev računalništva v oblaku, ki jih zagotavljajo tretje osebe.⁹

⁹ Najprej moram poudariti, da shranjevanje vsebine, varovane z avtorsko pravico, v oblaku po mojem mnenju pomeni reproduciranje te vsebine. Danska vlada je navedla, da se „shranjevanje v oblaku zagotavlja tako, da uporabnik z nosilca podatkov, ki ima dostop do interneta in vgrajen pomnilnik, kot je pametni telefon ali računalnik, prenese izbrano vsebino, ki jo želi shraniti na strežniku ponudnika storitve računalništva v oblaku. Uporabnik na ta način hkrati izdelava tudi digitalno reprodukcijo izbrane vsebine, saj je ta zdaj shranjena tako na nosilcu podatkov uporabnika kot tudi na strežniku ponudnika storitve. Uporabnik lahko nato vsebino na lastnem nosilcu podatkov bodisi obdrži bodisi izbriše, če želi na primer sprostiti prostor, ki ga ima za shranjevanje podatkov na tem nosilcu podatkov, kar pomeni, da je vsebina na voljo zgolj v oblaku. Uporabnik lahko do vsebine, shranjene v oblaku, v nadaljevanju dostopa s katere koli naprave, s katero lahko vzpostavi povezavo z oblakom, pri čemer gre običajno za enega od uporabnikovih nosilcev podatkov, zelo pogosto pa gre najverjetneje za nosilec podatkov, ki ga je uporabnik sprva uporabil za shranjevanje te vsebine v oblaku.“ Moj poudarek.

27. Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe je ravno tako razvidno, da predložitveno sodišče prosi za pojasnila v zvezi s sodbo VCAST, zlasti v zvezi s tem, v kolikšnem obsegu je mogoče to sodbo uporabiti za dejansko stanje v obravnavani zadevi in spor o glavni stvari.

28. Opozoriti je treba, da so izjeme in omejitve iz člena 5(2) in (3) Direktive 2001/29, ki veljajo v zvezi s pravico reprodukcije, za države članice nasprotno od izjeme iz člena 5(1), ki je obvezna, zgolj izbirne.¹⁰

29. Generalna pravobranilka E. Sharpston je v sklepnih predlogih v združenih zadevah VG Wort (od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:34, točke od 35 do 37) navedla, da daje izbirnost izjem ali omejitev državam članicam nekoliko svobode delovanja na tem področju. Zato je menila, da bi država članica lahko uvedla ukrep, ki ni tako širok kot zadevne določbe. Tako lahko država članica po mnenju generalne pravobranilke E. Sharpston na primer na podlagi člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 določi izjemo za reprodukcije, ki jih izdelava fizična oseba, samo če so te izdelane na papirju in izključno za zasebni študij, saj bi bilo področje uporabe te izjeme ožje, vendar še vedno v celoti del tega, kar je dovoljeno.

30. Vendar je mogoče poudariti, da je Sodišče pozneje v sodbi z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 33), pojasnilo, da države članice ne morejo določiti podrobnosti pravičnega nadomestila, ki bi vnesle *neupravičeno* neenako obravnavanje različnih kategorij gospodarskih subjektov, ki tržijo podobno blago, zajeto z izjemo za zasebno kopiranje, ali različnih kategorij uporabnikov varovanih predmetov.

31. Menim, da bi bilo treba enak pristop uporabiti tudi za storitve. Na splošno je mogoče ugotoviti, da imajo države članice v zvezi z načinom, ki ga izberejo za uvedbo izjeme iz člena 5(2)(b) v nacionalno zakonodajo, sicer široko polje proste presoje,¹¹ vendar v ta namen vseeno ne smejo sprejemati zakonodaje na način, ki bi kršil temeljni namen Direktive 2001/29 kot take ali bil z njim kako drugače v nasprotju.¹² Pri tem je na primer pomembno poudariti, da morajo države članice, ki se odločijo za uveljavitev izjeme iz člena 5(2)(b), to storiti na tehnološko nevtralen¹³ način.

32. V obravnavani zadevi je torej sporno dejansko *področje uporabe* člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, ne pa *obseg*, v katerem lahko država članica to področje uporabe pri prenosu navedene določbe v nacionalno zakonodajo omeji, in sicer tako, da dajatev za zasebno kopiranje morda neupravičeno predpiše le za nekatero blago ali storitve. Glede tega je besedilo člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 povsem jasno: države članice *lahko* določijo izjemo od izključne *pravice*

¹⁰ Sodišče je v sodbi z dne 10. aprila 2014, ACI Adam in drugi (C-435/12, EU:C:2014:254, točka 21), pojasnilo, da člen 2 Direktive 2001/29 določa, da države članice avtorjem za njihova dela priznavajo izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma, pri čemer lahko te države članice v skladu s členom 5(2) te direktive določijo izjeme in omejitve navedene pravice.

¹¹ Sodba z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 20 in navedena sodna praksa).

¹² Glej tudi člen 5(5) Direktive 2001/29.

¹³ Načelo tehnološke nevtralnosti zahteva, da razlaga določb Direktive 2001/29 ne omejuje inovacij in tehnološkega napredka. Glej po analogiji sodbo z dne 15. aprila 2021, Eutelsat (C-515/19, EU:C:2021:273, točka 48).

reproduciranja iz člena 2 te direktive, če gre za reprodukcije v katerem koli mediju, ki jih izdela fizična oseba za privatno uporabo,¹⁴ in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, pod pogojem, da imetniki izključnih pravic prejmejo pravično nadomestilo.¹⁵

33. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je treba določbe, kot je člen 5(2)(b) Direktive 2001/29, ki odstopajo od pravice reproduciranja, določene s členom 2 te direktive, razlagati ozko, tako da ni mogoča razlaga zunaj primerov, ki so izrecno določeni.¹⁶ Sodišče je tudi razsodilo, da je treba kopiranje, ki ga opravijo fizične osebe v zasebne namene, šteti za dejanje, ki lahko povzroči škodo zadevnemu imetniku pravice, če je bilo to dejanje opravljeno, ne da bi bil pred tem ta imetnik zaprosen za dovoljenje.¹⁷ Sodišče je poleg tega razsodilo, da čeprav je treba člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 razumeti tako, da izjema za zasebno kopiranje imetnikom pravic res prepoveduje, da bi se sklicevali na svojo izključno pravico, zato da bi dovolili ali prepovedali reprodukcijo osebam, ki delajo kopije njihovih del v zasebne namene, pa te določbe ni mogoče razumeti tako, da imetniku avtorske pravice – poleg te izrecno določene omejitve – nalaga, naj dopušča kršitve svojih pravic, do katerih lahko pride ob izdelavi kopij v zasebne namene.¹⁸

34. Predložitveno sodišče je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe navedlo, da se s členom 42b(1) UrhG prenaša izjema za zasebno kopiranje iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29/ES. Vendar v besedilu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 ni uporabljena nobena besedna zveza, ki bi bila enakovredna besedni zvezi „v Avstriji dajejo na trg“ iz člena 42b(1) UrhG. Prav tako nič ne kaže na to, da je nameraval zakonodajalec Unije področje uporabe člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 omejiti izključno na fizične nosilce za reproduciranje ali nosilce podatkov.

¹⁴ Ta izjema ne velja za pravne osebe in te nimajo pravice do zasebnega kopiranja, če prej niso pridobile dovoljenja od imetnikov pravic nad zadevnimi deli in predmeti. Sodišče je tako razsodilo, da uporaba dajatve za zasebno kopiranje med drugim v primeru, v katerem opremo, naprave in nosilce za digitalno reproduciranje nabavijo osebe, ki niso fizične, za namen, ki očitno ni zasebno kopiranje, ni v skladu s členom 5(2) Direktive 2001/29. Sodba z dne 9. junija 2016, EGEDA in drugi (C-470/14, EU:C:2016:418, točki 30 in 31). Vendar je Sodišče v sodbi z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točka 37), razsodilo, da je treba člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 razlagati tako, da ne nasprotuje ureditvi države članice, ki brez razlikovanja uporablja dajatev za zasebno kopiranje ob prvem dajanju nosilcev podatkov, ki so primerni za reproduciranje, v promet v komercialne namene in odplačno, in hkrati določa pravico do povračila plačanih dajatev za primer, v katerem končna uporaba teh nosilcev podatkov na spada v primer iz navedene določbe, kadar ob upoštevanju okoliščin vsakega nacionalnega sistema in omejitev, ki jih nalaga Direktiva 2001/29, praktične težave utemeljujejo tak sistem financiranja pravičnega nadomestila in je pravica do povračila učinkovita in preveč ne otežuje vračila plačanih dajatev.

¹⁵ Sodba z dne 21. oktobra 2010, Padawan (C-467/08, EU:C:2010:620, v nadaljevanju: sodba Padawan, točka 30).

¹⁶ Sodba z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 87 in navedena sodna praksa).

¹⁷ Sodba Padawan, točka 45.

¹⁸ Glej v tem smislu sodbo VCAST (točke od 32 do 34 in navedena sodna praksa). Glej po analogiji tudi sodbo z dne 10. novembra 2016, Vereniging Openbare Bibliotheken (C-174/15, EU:C:2016:856, točka 70).

35. Namesto tega je mogoče sklepati, da uporaba široko zastavljenega in tehnološko nevtralnega besedila – „reprodukcije v katerem koli mediju“¹⁹ – ki ga vsebuje člen 5(2)(b) Direktive 2001/29, dejansko nasprotuje taki razlagi.²⁰ Dobesedna razlaga, ki temelji zgolj na tej besedni zvezi,²¹ po mojem mnenju zagotavlja, da zadevna izjema ni omejena na reprodukcije, ki se izdelajo na fizičnih nosilcih za reproduciranje ali na nosilcih podatkov oziroma v analogni ali nedigitalni obliki²². Ta izjema torej med drugim zajema reprodukcije, izdelane tako v analogni kot tudi v digitalni obliki,²³ ter reprodukcije na fizičnem nosilcu podatkov, kakršen je papir ali nosilec podatkov CD/DVD, ali na nekoliko bolj nematerialnem nosilcu za reprodukcijo/nosilcu podatkov, kakršen je prostor oziroma zmogljivost za shranjevanje iz obravnavane zadeve,²⁴ ki ga/jo v oblaku daje na voljo tretja oseba, ki je ponudnik internetnih storitev. V zvezi s tem vidikom je treba besedilo člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 primerjati z besedilom člena 5(2)(a) te direktive, saj ta izrecno določa, da je njegovo področje uporabe omejeno na „reprodukcij[e] na papirju ali podobnem mediju“.²⁵

36. To ugotovitev poleg tega potrjuje tudi eden od glavnih ciljev Direktive 2001/29, ki je zagotoviti, da varstvo avtorske pravice v Uniji zaradi neustavljivega tehnološkega razvoja in pojava novih oblik izkoriščanja vsebine, varovane z avtorsko pravico, ne bi postalo preživeto in

¹⁹ Moj poudarek.

²⁰ Ugotoviti je treba, da člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne vsebuje nobenega nاپotila na pravo držav članic. V zvezi s tem je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in načela enakosti izhaja, da je treba določbo prava Unije, ki se za opredelitev smisla in obsega ne sklicuje posebej na pravo držav članic, navadno razlagati avtonomno in enotno v celotni Evropski uniji. Glej po analogiji sodbo Padawan, točke od 31 do 33, v zvezi s pojmom „pravično nadomestilo“ iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29. Menim torej, da je treba pojem „reprodukcije v katerem koli mediju“ razlagati avtonomno in enotno v vsej Uniji.

²¹ Glej po drugi strani sodbo z dne 19. decembra 2019, Nederlands Uitgeversverbond in Groep Algemene Uitgevers (C-263/18, EU:C:2019:1111, točka 37). Sodišče je v tej zadevi pojasnilo, da niti iz besedila med drugim člena 4 Direktive 2001/29 niti katere koli druge določbe te direktive ni očitno, ali dobava e-knjige s prenosom za stalno uporabo pomeni priobčitev javnosti v smislu člena 3 te direktive, zlasti dajanje del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami, ali dejanje distribuiranja v smislu člena 4 te direktive. Sodišče je po tem, ko je upoštevalo med drugim cilje členov 3 in 4 Direktive 2001/29, Pogodbo o avtorski pravici, ki jo je Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (SOIL) sprejela v Ženevi 20. decembra 1996 (v nadaljevanju: MSOILAP) ter ki je bila v imenu Evropske skupnosti potrjena s Sklepom Sveta 2000/278/ES z dne 16. marca 2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 33, str. 208) in je za Evropsko unijo začela veljati 14. marca 2010 (UL 2010, L 32, str. 1), ter zgodovino nastanka Direktive 2001/29, razsodilo, da to, da se javnosti s prenosom dobavi e-knjiga za stalno uporabo, spada v okvir pojma „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) navedene direktive.

²² Čeprav je treba izjemo iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 razlagati ozko, pa besedilo te določbe vseeno v veliki meri ustreza enako široki in tehnološko nevtralni opredelitvi izključne pravice reproduciranja iz člena 2 Direktive 2001/29. V skladu s to določbo morajo države članice določiti izključno pravico, da se dovoli ali prepove, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje *na vsak način in v vsaki obliki*. Glej tudi člen 9(1) Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971), kakor je bila spremenjena 28. septembra 1979.

²³ Sodišče je v sodbi z dne 27. junija 2013, VG Wort in drugi (od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, točka 67), s področja uporabe člena 5(2)(a) Direktive 2001/29 izključilo vse neanalogne nosilce za reproduciranje, in sicer zlasti digitalne nosilce, ker mora podlaga, zato da je podobna papirju kot nosilcu za reproduciranje, biti sposobna nositi fizično predstavitev, ki jo lahko človeški čuti zaznajo. Glej po drugi strani sodbo z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 25), v kateri je Sodišče ugotovilo, da že samo dajanje na voljo opreme, naprav in nosilcev za digitalno reproduciranje, ki omogočajo izdelavo kopij, fizičnim osebam kot zasebnim uporabnikom zadostuje za utemeljitev uporabe dajatve za zasebno kopiranje.

²⁴ Besedna zveza „na nekoliko bolj nematerialnem nosilcu za reprodukcijo“ je, to moram priznati, namenoma nenatančna. Ponudnik storitve računalništva v oblaku namreč zadevne podatke – ki lahko ali pa tudi ne vključujejo vsebine, varovano z avtorsko pravico – tudi v okviru računalništva v oblaku in storitev shranjevanja v oblaku ali prek interneta na koncu hrani v digitalni obliki na fizičnih nosilcih za reprodukcijo/nosilcih podatkov, kot so strežniki.

²⁵ Moj poudarek. Sodišče je v sodbi z dne 27. junija 2013, VG Wort in drugi (od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, točki 65 in 66), pojasnilo, da iz besedila člena 5(2)(a) Direktive 2001/29, ki posebej navaja papir, izhaja, da nosilci, ki nimajo lastnosti, ki bi bile primerljive in enakovredne lastnostim papirja, ne spadajo na področje uporabe izjeme iz te določbe. Če bi bilo drugače, namreč ne bi bilo mogoče zagotoviti polnega učinka te izjeme, zlasti ob upoštevanju izjeme iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, ki se nanaša na „reprodukcije v katerem koli mediju“. Generalna pravobranilka E. Sharpston je v sklepnih predlogih v združenih zadevah VG Wort (od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:34, točka 39) navedla, da medtem ko je opredelitev iz člena 5(2)(a) omejena le v smislu načina reproduciranja in uporabljenega nosilca, pa se opredelitev iz člena 5(2)(b) nanaša izključno na identiteto osebe, ki izdelava reprodukcijo, in namene, za katere se izdelava. Za presojo razlike glede področja uporabe člena 5(2)(a) in člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 glej tudi sklepe predloge generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna v zadevi Hewlett-Packard Belgium (C-572/13, EU:C:2015:389, točke od 35 do 54). Glej tudi sodbo z dne 12. novembra 2015, Hewlett-Packard Belgium (C-572/13, EU:C:2015:750, točke od 28 do 43), o prekrivanju področij uporabe člena 5(2)(a) in (b) Direktive 2001/29.

zastarelo.²⁶ Vendar bi bilo uresničevanje tega cilja ogroženo, če bi se izjeme in omejitve tega varstva, ki so bile v skladu z uvodno izjavo 31 Direktive 2001/29 sprejete glede na novo elektronsko okolje, razlagale tako, da bi privedle do položaja, v katerem se tak tehnološki razvoj, zlasti pa pojav digitalnih nosilcev in storitev računalništva v oblaku, ne bi upoštevala.²⁷

37. Moje ugotovitve v zvezi s tem vidikom ne spreminja niti dejstvo, da se vsebina, varovana z avtorsko pravico, reproducira v prostoru za shranjevanje podatkov v oblaku, ki ga daje na voljo ali zagotavlja tretja oseba, ki je ponudnik internetnih storitev. Sodišče je v sodbi VCAST,²⁸ ki se je ravno tako nanašala na storitve računalništva v oblaku – čeprav v drugačnem okviru, v katerem je šlo za omogočanje nezakonitega prenosa televizijskih vsebin, varovanih z avtorsko pravico – ponovno navedlo svojo ustaljeno sodno prakso, iz katere izhaja, da za uveljavljanje pravic iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 ni nujno, da imajo zadevne fizične osebe opremo za reprodukcijo. Naprave ali *storitve kopiranja* jim lahko tako zagotovi tretja oseba in pomenijo nujno dejansko predpostavko za to, da fizične osebe pridobijo zasebne kopije.²⁹

38. Kot sem pravkar navedel, je družba VCAST v zadevi, v kateri je bila izdana sodba VCAST, tehnologijo računalništva v oblaku uporabljala za zagotavljanje komercialnega dostopa do televizijskih programov (varovanih z avtorsko pravico), katerih producenti so bile italijanske RTV organizacije. Družba VCAST je v navedeni zadevi svojim strankam prek interneta nezakonito dajala na voljo sistem, s katerim so se programi v ta namen vizualno snemali v oblaku.³⁰ V postopku v glavni stvari pa gre po drugi strani zgolj za dajanje na voljo zmogljivosti za shranjevanje v oblaku in za *morebitno* shranjevanje zakonito pridobljenega gradiva, varovanega z avtorsko pravico, ki ga na računalnikih/strežnikih ponudnika storitve za zasebno uporabo shranijo fizične osebe. Te sodobne pridobitve tehnološkega napredka pa kljub temu ne bi smele zamegliti dejstva, da gre za prakse, ki bi bile s pravnega vidika lahko enakovredne fotokopiranju celotne knjige ali izdelavi kopije CD-ja na trdem disku računalnika, če je zadevni potrošnik v danih primerih pred tem kupil to knjigo oziroma CD.³¹

²⁶ Glej uvodno izjavo 5 Direktive 2001/29.

²⁷ V uvodni izjavi 31 Direktive 2001/29 je posebej navedeno, da je treba obstoječe izjeme in omejitve pravic, kot jih določajo države članice, ponovno ovrednotiti glede na novo elektronsko okolje. V zvezi s tem je Sodišče v sodbi z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi (C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točke od 161 do 164), glede *obvezne* izjeme od pravice reproduciranja iz člena 5(1) Direktive 2001/29 pojasnilo, da mora razlaga pogojev iz te določbe omogočiti, da se ohrani polni učinek tako določene izjeme in spoštuje njen cilj, kot izhaja zlasti iz uvodne izjave 31 te direktive. Sodišče je dodalo, da mora „[t]a izjema [...] v skladu s svojim ciljem [...] omogočiti in zagotoviti razvoj in delovanje novih tehnologij ter pravično ravnovesje pravic in interesov imetnikov pravic po eni strani in uporabnikov varovanih del, ki želijo uživati te nove tehnologije, po drugi strani“. Glej tudi sodbo z dne 5. junija 2014, Public Relations Consultants Association (C-360/13, EU:C:2014:1195, točka 24). Ne vidim nobenega razloga, da bi se v obravnavani zadevi oddaljil od tega pristopa kljub neobvezni naravi izjeme iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 in zahtevi po ozki razlagi njenega področja uporabe.

²⁸ Glej točko 35 sodbe VCAST in navedeno sodno prakso.

²⁹ Sodišče je v sodbi z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 86), navedlo, da besedilo člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne določa nobenih lastnosti naprav, s katerimi ali s pomočjo katerih se izdelajo kopije v zasebne namene. Predvsem ni nikjer omenjen značaj pravnega razmerja, kot je lastninska pravica, ki bi povezovalo fizično osebo, ki izdelava kopijo v zasebne namene, in napravo, ki jo ta uporabi. Sodišče je v točki 91 te sodbe tudi razsodilo, da Direktiva 2001/29 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo za kopije varovanih del, ki jih je fizična oseba izdelala z napravo ali s pomočjo naprave, ki pripada tretji osebi.

³⁰ Sodišče je v točki 15 sodbe VCAST pojasnilo, da „v praksi uporabnik izbere oddajo na spletni strani družbe VCAST, na kateri je celoten program televizijskih kanalov, ki so vključeni v storitev, ki jo zagotavlja ta družba. Uporabnik lahko določi bodisi neko oddajo bodisi časovni interval. Sistem, ki ga upravlja družba VCAST, nato s svojimi antenami sprejema televizijski signal in posname časovni interval izbrane oddaje v prostor za shranjevanje v oblaku, ki ga določi uporabnik. *Ta prostor za shranjevanje zadnji navedeni kupi pri drugem ponudniku.*“ Moj poudarek.

³¹ Francoska vlada je navedla, da lahko posameznik svojo zbirko *zakonito* pridobljene glasbe ali videoposnetkov shrani v oblak, da bi imel do nje lažji dostop tudi brez uporabe fizičnega nosilca, na katerem so ta dela posneta.

39. Kršitev avtorskih pravic, ki je bila ugotovljena v sodbi VCAST, je bila sicer res težja in je imetniku pravic povzročila večjo škodo kot kršitev, ki bo morda ugotovljena na podlagi dejanskega stanja v obravnavani zadevi, saj je priobčitev javnosti v zadevi VCAST potekala v obliki nezakonitega radiodifuznega oddajanja brez predhodnega dovoljenja imetnika pravice. Vendar to ne spreminja dejstva, da gre v obeh zadevah za dejanje, s katerim je fizična oseba v „mediju“ reproducirala vsebino, varovano z avtorsko pravico. Iz sodbe VCAST (pa tudi iz starejše sodne prakse) torej jasno izhaja, da je Sodišče posredno že priznalo, da se ta sodna praksa in člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 uporabljata za tako reproduciranje vsebine, varovane z avtorsko pravico, v oblaku.³² Ponovno poudarjam, da ne gre spregledati niti dejstva, da dejanje reproduciranja, ki ga fizična oseba stori za lastne in zasebne namene, v primerih, v katerih se država članica odloči za uveljavitev možnosti iz člena 5(2)(b), ni nezakonito,³³ če se pri tem plača pravično nadomestilo.

40. Ponudnik takih naprav za reproduciranje ali storitev kopiranja pa seveda vsebine, varovane z avtorsko pravico, ne sme dajati na voljo brez dovoljenja imetnika pravice. Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 torej pomeni, da imetniku pravice ni kako drugače odvzeta pravica, da prepove ali dovoli dostop do varovane vsebine, ki jo želijo fizične osebe v skladu z določbami tega člena morda kopirati za zasebno uporabo.³⁴ Sodišče je namreč v sodbi z dne 10. aprila 2014, ACI Adam in drugi (C-435/12, EU:C:2014:254, točka 41), pojasnilo, da je treba člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 razlagati tako, da ne vključuje primera kopij v zasebne namene, narejenih iz nezakonitega vira.³⁵

41. V skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29 se v njem določena izjema ali omejitev nanaša izključno na pravico reproduciranja, določeno v členu 2 te direktive.³⁶ Ne zajema pa med drugim pravice priobčitve del javnosti in pravice do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic iz člena 3 te direktive.

42. Iz dejanskega stanja v sodbi VCAST izhaja, da je ponudnik internetnih storitev v tej zadevi zagotavljal storitvi, sestavljeni iz *reprodukcije in dajanja na voljo zadevnih del in predmetov, na katere se ta storitev nanaša*, ti pa so bili nato shranjeni v prostor za shranjevanje v oblaku, ki ga je uporabnik kupil pri drugem ponudniku.³⁷ Kot sem že navedel, dejansko stanje, kot ga je

³² Generalni pravobranilec M. Szpunar je v sklepnih predlogih v zadevi VCAST (C-265/16, EU:C:2017:649, točke od 23 do 28) menil, da iz nobenega elementa ni mogoče sklepati, da člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 nasprotuje reproduciranju v okviru izjeme iz te določbe v prostoru za shranjevanje v oblaku. Generalni pravobranilec M. Szpunar je priznal, da je za izdelavo reprodukcij in njihovo shranjevanje v oblaku potrebno sodelovanje tretjih oseb. Menil pa je, da te oblike reproduciranja ni treba izključiti s področja uporabe izjeme za zasebno kopiranje iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 samo zato, ker sodelovanje tretje osebe presega zgolj dajanje na razpolago nosilcev ali opreme. Po mnenju generalnega pravobranilca M. Szpunarja, dokler pobudo za reproduciranje daje uporabnik, ki tudi določi predmet in pogoje tega reproduciranja, ni odločilne razlike med takšnim dejanjem in reproduciranjem, ki ga isti uporabnik izvede z opremo, ki jo neposredno upravlja.

³³ Pod pogojem, da imajo zakonit dostop do vsebine, varovane z avtorsko pravico.

³⁴ Sodba VCAST, točka 39.

³⁵ Sodišče je v sodbi z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 82), potrdilo, da člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 določa izjemo od izključne pravice imetnika, da dovoli ali prepove reproduciranje zadevnega dela. To nujno predpostavlja, da je predmet reproduciranja iz te določbe varovano delo, *in ne ponarejeno ali piratsko delo*.

³⁶ Glej uvodno izjavo 32 Direktive 2001/29, v kateri je med drugim navedeno, da se „[n]ekatere izjeme ali omejitve [...] nanašajo le na pravico reproduciranja, kjer je to primerno“. Izjema za zasebno kopiranje iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 se uporablja za reproduciranje del, posnetkov nastopov, fonogramov, posnetkov filmov in posnetkov oddaj.

³⁷ Družba VCAST je svojim strankam prek spleta dajala na voljo sistem, s katerim se v prostoru za shranjevanje v oblaku vizualno snemajo oddaje italijanskih televizijskih ustanov, ki se predvajajo prizemno. Uporabnik je na spletnem mestu družbe VCAST izbral oddajo ali časovni interval. Sistem, ki ga je upravljal družba VCAST, je nato sprejemal televizijski signal in posnel časovni interval izbranega programa v prostor za shranjevanje v oblaku, ki ga je določil uporabnik. *Ta prostor za shranjevanje je uporabnik kupil od drugega ponudnika*. Obravnavana zadeva je torej nova, saj družba VCAST v nasprotju z družbo Strato ni sama dajala na voljo prostora za shranjevanje.

predstavilo predložitveno sodišče, ne vsebuje nobenega elementa, ki bi kazal na to, da je družba Strato fizičnim osebam za zasebno uporabo zagotavljala kakršne koli storitve, razen zmogljivosti za shranjevanje v oblaku.

43. Glede na zgornje preudarke menim, da pojem „reprodukcije v katerem koli mediju“ iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 vključuje reproduciranje na podlagi storitev računalništva v oblaku, ki jih zagotavlja tretja oseba.

B. Drugo vprašanje

44. Glede na mojo ugotovitev v zvezi s prvim vprašanjem za predhodno odločanje je treba odgovoriti tudi na drugo vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče. Predložitveno sodišče s tem vprašanjem v bistvu sprašuje, ali se na podlagi člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 zahteva, da se v določbi nacionalnega prava, ki ureja zasebno kopiranje, kakršna je člen 42b(1) UrhG, določi plačilo pravičnega nadomestila imetnikom pravic v zvezi z zmogljivostjo za shranjevanje v oblaku, ki jo fizičnim osebam za zasebno uporabo dajejo na voljo tretje osebe. To vprašanje je bilo postavljeno ob upoštevanju dejstva, da člen 42b(1) UrhG ne določa obveznosti plačila dajatev za storitve shranjevanja v oblaku. Navedena določba pa po drugi strani določa plačilo dajatev za celo vrsto drugih nosilcev podatkov.

45. V zvezi s tem je treba opozoriti, da družba Strato pred predložitvenim sodiščem trdi, da je „za svoje strežnike v Nemčiji posredno (ker je to v svojo ceno vračunal proizvajalec/uvoznik) že plačala dajatev iz naslova avtorske pravice in tudi (avstrijski) uporabniki so za naprave, ki so potrebne za to, da se vsebina sploh lahko naloži v oblak, že plačali to dajatev. Če bi bilo treba za pomnilnike v oblaku plačati dodatno nadomestilo za nosilce podatkov, bi to privedlo do obveznosti plačila dvojne ali celo trojne dajatve.“

1. Trditve

46. Organizacija Austro-Mechana meni, da reproduciranje v oblaku povzroča škodo imetnikom pravic podobno kot distribuiranje nosilcev ali naprav za reproduciranje oziroma zagotavljanje storitev reproduciranja, zaradi česar mora zanj veljati obveznost pravičnega nadomestila. Zato meni, da je treba člen 42b(1) UrhG razlagati v skladu s členom 5(2)(b) Direktive 2001/29, in sicer tako, da se plačilo pravičnega nadomestila, določeno v tem členu, zahteva v zvezi z zagotavljanjem storitev za reproduciranje v oblaku.

47. Družba Strato meni, da je avstrijski zakonodajalec storitve računalništva v oblaku izrecno izključil s področja uporabe člena 42b(1) UrhG, da bi tako zagotovil, da ne bi prišlo do dvakratnega ali celo trikratnega plačila dajatev. V zvezi s tem ugotavlja, da se lahko storitve računalništva v oblaku uporabljajo le, če je varovano gradivo, preden ga je sploh mogoče naložiti v oblak, shranjeno na nosilcu podatkov. V skladu z avstrijskim pravom je treba nadomestilo za avtorske pravice plačati ob nakupu nosilca podatkov – mobilnega telefona, osebne ali tabličnega računalnika – s katerim oziroma na katerem se izdelata zasebna kopija. Uporabniki morajo po navedbah družbe Strato za dostop do izvirnega dela plačati tudi licenčnino. Družba Strato poleg tega trdi, da uporabniki s samo reprodukcijo zasebne kopije v oblaku ne morejo početi prav veliko. Zasebni uporabniki naj bi namreč oblak uporabljali za priklic prenesene vsebine na drugi terminalski opremi ali za shranjevanje te vsebine nanjo. Vendar naj bi imela taka oprema vgrajen lasten nosilec podatkov, za katerega naj bi se plačala dajatev. Imetniki pravic tako po navedbah družbe Strato zgolj od uporabnikov prejemajo prihodke iz do treh virov: prvič, iz naslova

prvotnega nakupa varovanega dela, drugič, iz naslova shranjevanja na terminalsko opremo, ki jo uporabljajo za prenos podatkov v oblak in za katero plačajo dajatev, in, tretjič, iz naslova shranjevanja na terminalsko opremo, ki jo uporabljajo za prenos podatkov iz oblaka in za katero ravno tako plačajo dajatev. Družba Strato tudi meni, da če se zasebna kopija izdelata prek verige naprav, potem po analogiji s sodbo z dne 27. junija 2013, VG Wort in drugi (od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, točka 78), velja, da je mogoče določiti, da zahtevo po pravičnem nadomestilu izpolnjuje ena izmed naprav v tej verigi.

48. Avstrijska vlada meni, da je strežnik, prek katerega se fizičnim osebam zagotavljajo storitve računalništva v oblaku, nosilec podatkov, za katerega mora proizvajalec ali uvoznik plačati nadomestilo. To nadomestilo naj bi se preneslo na ponudnika storitev računalništva v oblaku. Dodatna zahteva, v skladu s katero bi moral ponudnik storitve v oblaku plačati nadomestilo, naj bi bila tako odveč in naj bi pomenila nevarnost, da bi prišlo do plačila prekomernega nadomestila.

49. Danska vlada meni, da storitev računalništva v oblaku ni mogoče izenačiti z dajanjem na voljo opreme, naprav in nosilcev za digitalno reproduciranje ali zagotavljanjem storitev reproduciranja fizičnim osebam. Zato meni, da sodbe Padawan, ki se nanaša na fizične nosilce podatkov, kot so CD-ji in DVD-ji, in ki je bila izdana pred pojavom računalništva v oblaku, ni mogoče prenesti na dejansko stanje iz obravnavane zadeve. Računalništvo v oblaku po mnenju danske vlade ni potrebno za to, da bi fizične osebe pridobile zasebne kopije. Storitve računalništva v oblaku naj bi bila zgolj prostor za digitalno shranjevanje digitalne vsebine, pri čemer naj bi dostop do tako shranjene vsebine imele le fizične osebe, in sicer prek različnih vrst nosilcev podatkov, to je pametnih telefonov ali računalnikov, ki so jih na samem začetku uporabile za shranjevanje te vsebine. Nujen pogoj za to, da lahko posamezniki sploh posedujejo zasebno kopijo, naj bi bili torej ti prvotno uporabljeni nosilci podatkov, ne pa storitve računalništva v oblaku. Sistem, v katerem bi za storitve računalništva v oblaku veljala obveznost plačila dajatve, naj tako ne bi bil v skladu z zahtevo po „pravičnem ravnotežju“ iz uvodne izjave 31 Direktive 2001/29. Danska vlada meni, da bi lahko obstajala nezanimljiva nevarnost prekomernega nadomestila, ki bi nastala zaradi večkratnega plačila dajatve za isto zasebno kopijo. Do tega naj bi lahko prišlo zlasti, če bi se za nosilec podatkov, na katerem se izdelata kopija, in za naknadno storitev, ki se zagotavlja za shranjevanje te kopije (na primer za storitev računalništva v oblaku), zahtevalo plačilo dveh dajatev.

50. Francoska vlada ugotavlja, da ni nujno, da se strežniki, ki jih uporabljajo ponudniki storitve, čeprav se zanje zahteva plačilo dajatve za zasebno kopiranje, dajejo v promet in kupujejo na ozemlju države članice, na katero se nanaša zasebno kopiranje. Zato naj dejstvo, da dvojnega nadomestila ni mogoče izključiti, ne bi moglo privedi do tega, da države članice ponudnikom storitev shranjevanja v oblaku, ki te storitve zagotavljajo uporabnikom, ki prebivajo na njihovem ozemlju, ne bi smele naložiti plačila dajatve. V nasprotnem primeru naj bi se namreč lahko zgodilo, da učinkovito nadomestilo za škodo, nastalo zaradi zasebnih kopij, izdelanih v tem okviru, sploh ne bi obstajalo.³⁸ Dajatve za zasebno kopiranje, ki se v zadevni državi plačajo za naprave, potrebne za prenos vsebine iz oblaka, naj v nobenem primeru ne bi pomenile dvojnega plačila iz naslova nadomestila, ki bi ga moral plačati ponudnik storitve shranjevanja v oblaku. Pri reprodukcijah, izdelanih na takih napravah, zaradi katerih nastane obveznost plačila dajatve za zasebno kopiranje, naj bi šlo za dejanja zasebnega kopiranja, ki so ločena od reprodukcij, izdelanih v oblaku. Vsako od teh dejanj reproduciranja naj bi namreč v zadevni državi članici povzročilo ločeno škodo in naj bi zahtevalo plačilo pravičnega nadomestila.

³⁸ Francoska vlada je napotila na sodbo z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točki 64 in 65), v kateri je navedena možnost, da oseba, ki je predhodno plačala to dajatev v državi članici, ki ni ozemeljsko pristojna, od nje zahteva povračilo v skladu z njenim nacionalnim pravom.

2. Sodba Padawan

51. Ker je Sodišče vprašanje zasebnega kopiranja in pravičnega nadomestila v celoti prvič obravnavalo v sodbi Padawan, bi jo bilo morda koristno podrobneje preučiti.

52. V tej zadevi je španska agencija za upravljanje avtorskih pravic želela od subjekta, ki je prodajal nosilce podatkov CD in DVD ter predvajalnike MP3, izterjati, kot je bila opisana, dajatev za zasebno kopiranje, določeno s španskim pravom. Zoper to zahtevo je bilo izraženo nasprotovanje, saj naj bi bila naložitev te dajatve za digitalne nosilce brez razlikovanja in neodvisno od funkcije, za katero so namenjeni, v nasprotju z Direktivo 2001/29.

53. Sodišče je najprej opozorilo, da je treba kopiranje, „ki ga opravi fizična oseba v zasebne namene, [...] šteti za dejanje, ki lahko avtorju zadevnega dela povzroči škodo“.³⁹ Čeprav je priznalo, da je načeloma dolžnost te osebe, da nadomesti „škodo, povezano s tem reproduciranjem, tako da financira nadomestilo, ki bo izplačano temu imetniku“,⁴⁰ je opozorilo tudi na precejšnje praktične težave pri opredelitvi kršitev zasebnih uporabnikov in dejstvo, da se lahko škoda, ki nastane s posamično zasebno uporabo, izkaže za *de minimis* in torej ne povzroči nastanka obveznosti plačila.

54. Sodišče je nato navedlo, da „imajo države članice [...] možnost, da za financiranje pravičnega nadomestila uvedejo ‚pristojbino za privatno razmnoževanje‘, ki se ne naloži zadevnim zasebnikom, temveč tistim, ki razpolagajo z opremo, aparati in nosilci za digitalno reproduciranje in ki na tej podlagi pravno ali dejansko dajejo to opremo na razpolago zasebnikom ali zanje opravijo storitev reproduciranja. V okviru takega sistema so osebe, ki razpolagajo s to opremo, tiste, ki morajo plačati pristojbino za privatno razmnoževanje. Seveda v takem sistemu v nasprotju s tem, kar se zdi, da zahteva uvodna izjava 31 Direktive 2001/29, niso uporabniki varovanih del tisti, ki bi bili zavezani financirati pravično nadomestilo. Vendar je treba poudariti, da, na eni strani, dejavnost zavezancev za financiranje pravičnega nadomestila, in sicer dajanje na razpolago opreme, aparatov in nosilcev za digitalno reproduciranje zasebnim uporabnikom, oziroma storitev reproduciranja, ki jo opravijo, pomeni nujno dejansko predpostavko za to, da fizične osebe lahko pridobijo zasebne kopije. Na drugi strani nič ne nasprotuje temu, da ti zavezanci znesek pristojbine za privatno razmnoževanje prenesejo v ceno za dajanje na razpolago navedene opreme, aparatov in nosilcev za digitalno reproduciranje oziroma v ceno storitve reproduciranja, ki jo opravijo. Tako breme pristojbine navsezadnje nosi zasebni uporabnik, ki plača to ceno. Zasebnega uporabnika, ki so mu dani na razpolago oprema, aparati in nosilci za digitalno reproduciranje oziroma ki je prejemnik storitve reproduciranja, je treba v teh okoliščinah dejansko šteti za ‚posrednega zavezanca‘ za pravično nadomestilo.“⁴¹

³⁹ Sodba Padawan, točka 44.

⁴⁰ Sodba Padawan, točka 45.

⁴¹ Sodba Padawan, točke od 46 do 48.

55. Sodišče je nato ugotovilo, da sistem dajatev zavezancem za plačilo nadomestila kolektivnim organizacijam, ki delujejo za račun imetnikov pravic, omogoča, da si strošek dajatve povrnejo od zasebnih uporabnikov ob nakupu, na primer, naprave za snemanje, zaradi česar je treba za takšen sistem šteti, da je načeloma skladen s pravičnim ravnotežjem, ki se zahteva med interesi imetnikov pravic in tretjih oseb.⁴²

56. Sodišče je tudi razsodilo, da je podana nujna povezava med uporabo dajatve za zasebne potrošnike in potencialno škodo, ki bi lahko zaradi zasebnega kopiranja nastala imetnikom pravic. Ker se za te potrošnike domneva, da uživajo in „bodo torej v celoti izkoristil[i] funkcije te opreme, vključno z reproduciranjem“, iz tega izhaja, da že sama sposobnost take opreme ali aparatov za izdelovanje kopij „zadostuje za utemeljitev uporabe pristojbine za privatno razmnoževanje, pod pogojem, da so bili ta oprema ali aparati dani na razpolago fizičnim osebam kot zasebnim uporabnikom“.⁴³

3. Analiza

57. Kot je bilo že navedeno, člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 določa, da morajo države članice, ki se odločijo za uvedbo izjeme za „zasebno uporabo“, v okviru svojih pristojnosti zagotoviti učinkovito pobiranje pravičnega nadomestila, katerega namen je avtorjem nadomestiti škodo.⁴⁴ Ker je izvajanje člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 fakultativno in ker ta člen tudi ne določa različnih parametrov sistema pravičnega nadomestila, katerega uvedbo nalaga, je očitno, da imajo države članice široko polje proste presoje pri določanju teh parametrov v svojem nacionalnem pravu.⁴⁵ Države članice lahko torej ob spoštovanju Direktive 2001/29 in, splošneje, prava Unije določijo, kdo mora to pravično nadomestilo plačati,⁴⁶ ter opredelijo obliko, podrobnosti in višino tega nadomestila, čeprav je vprašanje pravičnega nadomestila, kot je Sodišče že razsodilo, samo po sebi avtonomen pojem prava Unije⁴⁷. Kot izhaja iz uvodnih izjav 35 in 38 Direktive 2001/29, člen 5(2)(b) te direktive izraža voljo zakonodajalca Unije, da se oblikuje poseben sistem

⁴² Sodba Padawan, točka 49. Prizadevanja za vzpostavitev pravičnega ravnotežja v okviru avtorske pravice lahko izpostavijo tudi potrebo po uskladitvi pravic intelektualne lastnine, ki jih zagotavlja člen 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), svobode izražanja in obveščanja, zagotovljene s členom 11 Listine, ter splošnega interesa. Glej sodbo z dne 9. marca 2021, VG Bild-Kunst (C-392/19, EU:C:2021:181, točka 54 in navedena sodna praksa). Za splošno razpravo o naravi in zapletenosti izjem in omejitev iz člena 5(2) in (3) Direktive 2001/29 glej tudi sodbo z dne 29. julija 2019, Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, točke od 34 do 54). Sodišče je poleg tega opozorilo, da je treba izjeme iz člena 5 Direktive 2001/29 uporabljati ob spoštovanju načela enakega obravnavanja, določenega v členu 20 Listine, ki v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno. Sodba z dne 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International in drugi (C-110/15, EU:C:2016:717, točka 44).

⁴³ Sodba Padawan, točki 55 in 56.

⁴⁴ Sodba z dne 9. junija 2016, EGEDA in drugi (C-470/14, EU:C:2016:418, točka 21).

⁴⁵ Obseg polja proste presoje, ki ga imajo države članice pri prenosu posebne izjeme ali omejitve iz člena 5(2) ali (3) Direktive 2001/29 v nacionalno pravo, je treba preučiti za vsak primer posebej, zlasti glede na besedilo zadevne določbe, pri čemer stopnja harmonizacije izjem in omejitev, kot jih je osnoval zakonodajalec Unije, temelji na njihovem vplivu na dobro delovanje notranjega trga, kot je navedeno v uvodni izjavi 31 Direktive 2001/29. Sodba z dne 29. julija 2019, Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, točka 40).

⁴⁶ Pod pogojem, da breme takega nadomestila *nazadnje nosijo zasebni uporabniki*. Sodišče je glede na praktične težave, povezane s pobiranjem pravičnega nadomestila od zasebnih uporabnikov, že razsodilo, da imajo države članice možnost, da za financiranje pravičnega nadomestila uvedejo dajatev, ki se naloži tistim, ki opremo, naprave in nosilce za reproduciranje dajejo na voljo fizičnim osebam. Ker se dajatev za zasebno kopiranje lahko prenese na zasebnega uporabnika tako, da se vključi v ceno za dajanje na voljo opreme, naprav in nosilcev za reproduciranje ali v ceno opravljene storitve kopiranja, je tak sistem sprejemljiv, ker breme dajatve nazadnje nosi zasebni uporabnik. Nasprotno pa člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 nasprotuje sistemu pravičnega nadomestila za zasebno kopiranje, ki se financira iz splošnega državnega proračuna, tako da ni mogoče zagotoviti, da bi strošek tega nadomestila bremenil uporabnike zasebnega kopiranja. Glej v tem smislu sodbo z dne 9. junija 2016, EGEDA in drugi (C-470/14, EU:C:2016:418, točke od 33 do 42).

⁴⁷ Sodba Padawan, točka 37.

nadomestil, ki se uporabi, kadar se v določenih okoliščinah pojavi izpodbojna domneva, da imetnikom pravic nastane škoda, ki načeloma povzroči nastanek obveznosti za uporabnike, da jim to škodo nadomestijo.⁴⁸

58. Ker so možnosti kopiranja – zlasti v digitalnem okolju – vseprisotne in vsesplošno razširjene, je zakonodajalec Unije v členu 5(2)(b) Direktive 2001/29 uvedel izjemo za zasebno kopiranje, s katero je želel zagotoviti, da imetnikom pravic ne bi neupravičeno nastala škoda,⁴⁹ ki jo povzroči tako kopiranje⁵⁰. Kadar se države članice odločijo za uvedbo izjeme za zasebno kopiranje iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 v svojem nacionalnem pravu, morajo med drugim določiti plačilo *pravičnega* nadomestila imetnikom pravic.

59. Pravično nadomestilo je nadomestilo, s katerim se imetnikom pravic za škodo, nastalo zaradi zasebnega kopiranja, ne zagotavlja *prekomerno ali prenizko nadomestilo*.⁵¹ Pri tem je treba ugotoviti, da zahteva po pravičnem nadomestilu, ki je v zvezi s takim kopiranjem določena v členu 5(2)(b) Direktive 2001/29, že po svoji naravi pomeni približek oziroma okvirno vrednost škode, ki nastane imetnikom pravic. Ker je kopiranje zaradi njegove zasebne narave težko – oziroma praktično nemogoče – nadzorovati ali odkrivati, je Sodišče državam članicam omogočilo, da v okviru svojega polja proste presoje določijo nekatere izpodbojne domneve glede zasebnega kopiranja.⁵²

60. Kot je Sodišče poudarilo v točki 51 sodbe z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515), sistemi nadomestila za zasebno kopiranje v zvezi z večino nosilcev za snemanje trenutno *niso zanesljivi*, ker je v praksi nemogoče ugotoviti, kateri uporabnik je reproduciral katero delo in na katerem nosilcu.⁵³ Glede opreme, naprav in nosilcev za digitalno reproduciranje je Sodišče navedlo, da je jasno, da zneska take dajatve, ki se določi pred reproduciranjem, ni mogoče določiti na podlagi merila dejanske škode, saj njen obseg ob dajanju zadevnih naprav v promet na nacionalnem ozemlju ni znan. To dajatev je zato treba nujno oblikovati kot pavšalno.⁵⁴

⁴⁸ Glej sodbi z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točka 40), in z dne 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International in drugi (C-110/15, EU:C:2016:717, točka 26).

⁴⁹ Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 državi članici, ki je v nacionalnem pravu uvedla izjemo za zasebno kopiranje, nalaga obveznost rezultata, tako da mora ta država v okviru svojih pristojnosti zagotoviti učinkovito pobiranje pravičnega nadomestila, katerega namen je imetnikom izključne pravice reproduciranja nadomestiti škodo, ki so jo utrpeli, zlasti če škoda nastane na ozemlju te države članice. V zvezi s tem se domneva, da škoda, ki je imetniku pravice nastala zaradi zasebnega kopiranja, nastane v državi članici, v kateri prebiva končni uporabnik. Sodba z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točki 57 in 58 ter navedena sodna praksa).

⁵⁰ Opozoriti je treba, da se izjema za zasebno kopiranje uporablja le, če je bila reprodukcija v zasebne namene izdelana iz *zakonitega vira*. Sodišče je namreč v sodbi z dne 10. aprila 2014, *ACI Adam in drugi* (C-435/12, EU:C:2014:254), že razsodilo, da sistem dajatve za zasebno kopiranje, ki reprodukcije, izdelane na podlagi zakonitega vira, ne razlikuje od reprodukcije, izdelane iz nezakonitega vira, ne spoštuje pravičnega ravnotežja med imetniki pravic in uporabniki.

⁵¹ Taki položaji ne spoštujejo „pravičnega ravnotežja“, ki se zahteva z uvodno izjavo 31 Direktive 2001/29. Sodbi z dne 12. novembra 2015, Hewlett-Packard Belgium (C-572/13, EU:C:2015:750, točka 86), in z dne 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International in drugi (C-110/15, EU:C:2016:717, točka 51).

⁵² Sodba z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točke od 41 do 45 in navedena sodna praksa).

⁵³ Glej tudi sodbo z dne 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International in drugi (C-110/15, EU:C:2016:717, točka 35). Zato drži, da dejstvo, da se taka dajatev plača, s povsem teoretičnega vidika ne more nadomestiti individualizirane ocene škode, ki je v posameznem primeru nastala imetniku pravic.

⁵⁴ Sodba z dne 12. novembra 2015, Hewlett-Packard Belgium (C-572/13, EU:C:2015:750, točki 70 in 71).

61. V uvodni izjavi 35 Direktive 2001/29 je prav tako pojasnjeno, da imetnikom pravic v primerih, ko so že prejeli plačilo „v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine“, ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo.⁵⁵ Zato, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 35 Direktive 2001/29, v primerih, ko „je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno“. Naj še dodam, da lahko zadevna država članica v skladu s členom 6 Direktive 2001/29, kot ga razlaga Sodišče v sodbi z dne 5. marca 2015, Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2015:144, točka 72), določi, da je konkretna višina nadomestila, ki ga je treba plačati imetnikom pravic, odvisna od tega, ali se uporabijo tehnični ukrepi, tako da so imetniki pravic dejansko spodbujeni k njihovem sprejetju ter s tem k prostovoljni in pravilni uporabi izjeme za zasebno kopiranje.

62. Dalje, Sodišče je v točki 78 sodbe z dne 27. junija 2013, VG Wort in drugi (od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426), pojasnilo, da „[č]e so zadevne reprodukcije izdelane po posamičnem postopku prek verige naprav, se lahko države članice tudi vrnejo v faze pred razmnoževanjem in po potrebi uvedejo sistem, v katerem pravično nadomestilo plačajo osebe, ki razpolagajo z napravo, ki sestavlja to verigo in ki neavtonomno prispeva k temu postopku, saj imajo možnost stroške te pristojbine prevaliti na svoje stranke. Vendar skupni znesek pravičnega nadomestila, ki ga je treba kot protidajatev za škodo, nastalo imetnikom pravic, plačati na koncu takega posamičnega postopka, v bistvu ne sme biti različen od zneska, določenega za reproduciranje z eno samo napravo.“

63. Mimogrede, ne morem se otresti misli, da bi bilo morda koristno, če bi zakonodajalec Unije ponovno preučil ta vidik člena 5(2)(b) Direktive 2001/29.⁵⁶ Izraz „pravično nadomestilo“ je zastavljen tako široko in nedoločno, da je določena mera subjektivnosti presoje neizogibna. Razen usmeritev, ki izhajajo iz člena 5(5) in nekaterih uvodnih izjav Direktive 2001/29, zlasti iz uvodnih izjav 31 in 35 te direktive, je le malo drugih pravnih standardov, ki bi jih bodisi nacionalna sodišča bodisi Sodišče lahko koristno uporabila kot vodilo pri ugotavljanju, kakšno nadomestilo (če je sploh potrebno) bi lahko v obravnavanem okviru sploh štel za „pravično“.⁵⁷

64. V zvezi s tem člen 5(5) Direktive 2001/29 v bistvu določa, da izjema ali omejitev iz člena 5(2)(b) te direktive ne sme biti v nasprotju z *normalnim izkoriščanjem*⁵⁸ dela ali drugega predmeta in ne sme pretirano posegati v *legitimne interese*⁵⁹ imetnika pravic.

⁵⁵ Generalni pravobranilec P. Cruz Villalón je v sklepnih predlogih v zadevi Copydan Båndkopi (C-463/12, EU:C:2014:2001, točki 60 in 61) poudaril, da je v uvodni izjavi 35 Direktive 2001/29 navedeno, da „[v] primerih, ko so imetniki pravic že prejeli plačilo v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine, jim ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo“. Menil je, da bi se iz te uvodne izjave „sklepalo, da se z Direktivo 2001/29 na države članice prenaša naloga, da odločijo o možnosti za izognitev vsakršnemu prevelikemu nadomestilu, to je, da zagotovijo, da uporabnikom ni treba dvakrat plačati nadomestila za privatno razmnoževanje, namenjenega financiranju pravičnega nadomestila, in sicer prvič, ko v trgovini zakonito kupijo datoteke, ki vsebujejo dela, in, drugič, ko kupijo nosilce za reproduciranje, za kar bi, kot se zdi, lahko šlo v postopku v glavni stvari“.

⁵⁶ Obenem pa menim, da je treba usmeritve, začrtane v sodbi Padawan, razlagati v okviru in z vidika tehnologije in navad uporabnikov, ki so obstajale leta 2010, ko je bila ta sodba izdana, čeprav je Sodišče odločitev, ki jo je izreklo v tej sodbi, v poznejših zadevah dosledno izpopolnjevalo.

⁵⁷ Polje proste presoje, ki ga imajo države članice pri uveljavljanju izjem in omejitev, določenih v členu 5(2) in (3) Direktive 2001/29, je torej precej široko, čeprav ga ne smejo uporabiti tako, da bi bili ogroženi cilji te direktive, ki se nanašajo na vzpostavitev visoke stopnje varstva avtorjev in na dobro delovanje notranjega trga. Sodba z dne 29. julija 2019, Funke Medien NRW (C-469/17, EU:C:2019:623, točka 50 in navedena sodna praksa). Sodišče je poleg tega navedlo, da iz uvodne izjave 44 Direktive 2001/29 izhaja, da je bil namen zakonodajalca Unije zagotoviti, da se obseg izjem ali omejitev dodatno zmanjša glede nekaterih novih uporab del, ki so varovana z avtorsko pravico, ali predmetov sorodnih pravic. Glej sodbo z dne 10. aprila 2014, ACI Adam in drugi (C-435/12, EU:C:2014:254, točka 27).

⁵⁸ Ta besedna zveza ravno tako ni opredeljena.

⁵⁹ Ta besedna zveza ravno tako ni opredeljena.

4. Uporaba teh načel v obravnavani zadevi

65. Če se zdaj vrnemo k obravnavani zadevi, je treba preučiti, v kolikšni meri so imetniki pravic upravičeni (če sploh) do (dodatnega) nadomestila v zvezi z zmogljivostjo za shranjevanje v oblaku, ki je na voljo fizičnim osebam za zasebno uporabo,⁶⁰ ob upoštevanju, da se zdi, da nacionalna zakonodaja, kot v obravnavani zadevi, že določa obveznost plačila dajatev za zelo širok nabor nosilcev podatkov.

66. Vsak korak v postopku prenosa vsebine, varovane z avtorsko pravico, v oblak ali iz njega, ki se izvede z uporabo naprav ali nosilcev podatkov, kot so pametni telefoni, pomeni reproduciranje te vsebine, ki je načeloma v nasprotju s členom 2 Direktive 2001/29, razen če je tako reproduciranje upravičeno na podlagi izjeme ali omejitve iz člena 5 te direktive. Ker sta tako člen 5(2)(b) kot tudi člen 5(5) Direktive 2001/29 namenjena preprečevanju izplačevanja bodisi prenizkega bodisi prekomernega nadomestila imetnikom pravic in posledičnemu doseganju pravičnega ravnotežja med zasebnimi uporabniki in imetniki pravic, se postavlja vprašanje, ali je treba za vsakega izmed korakov v tej verigi kopiranja, vključno z reprodukcijo/shranjevanjem v oblaku, plačati ločeno dajatev, glede na to, da so uporabniki za naprave in nosilce podatkov, ki so jih uporabili v tej verigi, *morda* že plačali ustrezno dajatev.⁶¹

67. Na obravnavi, ki je potekala 7. julija 2021, sta organizacija Austro-Mechana in avstrijska vlada navedli, da plačilo dajatve za zasebno kopiranje v Avstriji ni povezano z *napravami, ampak zgolj z nosilci podatkov*. Zdi se, da to trditev potrjuje študija Private Copying Global Study 2020, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.⁶² Vendar je treba opozoriti,⁶³ da se dajatev glede na informacije, navedene v tej študiji, plačujejo za zelo širok nabor nosilcev podatkov⁶⁴. Tako se zdi, da je treba dajatev med drugim plačati za pomnilnike, vgrajene v mobilne telefone, ki omogočajo predvajanje oziroma reprodukcijo glasbe in/ali videoposnetkov, pomnilnike, vgrajene v različne namizne, prenosne in tablične računalnike, pametne ure z vgrajenim pomnilnikom, nosilce podatkov DVD, ključke USB itd. Na drugi strani pa za zagotavljanje zmogljivosti za shranjevanje v oblaku ni določena nobena dajatev.⁶⁵ V navedeni študiji je mogoče v poglavju, naslovljenem „Explanation on Developments“ (Pojasnila glede razvoja dogodkov), v zvezi z Avstrijo tudi prebrati, da „pa prihaja do znatnega zmanjšanja obsega prodaje fizičnih nosilcev podatkov, razen mobilnih telefonov. Posamezniki se za storitve zasebnega kopiranja in/ali pretočnega predvajanja vse pogosteje zanašajo na storitve v oblaku. Zato je uvedba dajatve za zasebno kopiranje v oblaku neposreden strateški cilj organizacije Austro-Mechana.“

⁶⁰ In za namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni.

⁶¹ Zdi se, da med državami članicami prihaja do precejšnjih razlik glede samega obstoja takih dajatev, saj se lahko zgodi, da je za določeno napravo (kot je osebni računalnik ali mobilni telefon) v eni državi članici predpisano plačilo dajatve, v drugi pa ne. Enako bi lahko veljalo tudi za višino take dajatve, ki se lahko med državami članicami razlikuje. Glej v zvezi s tem študijo Private Copying Global Study 2020. Na voljo na https://www.irma.asso.fr/IMG/pdf/sg20-1067_private_copying_global_study_2020_2020-11-23_en.pdf. Na podlagi izsledkov navedene raziskave se na primer zdi, da je Irska predvidela izjemo za zasebno kopiranje v členu 101 Copyright and Related Rights Act, 2000 (zakon o avtorski in sorodnih pravicah iz leta 2000), ki pa za zasebno kopiranje ne določa nikakršne dajatve.

⁶² Glej str. od 286 do 296 študije.

⁶³ Glej str. od 286 do 296 študije.

⁶⁴ V zvezi s tem je družba Strato svojemu stališču priložila tudi seznam tarif, ki jih organizacija Austro-Mechana zaračunava za nosilce podatkov, ki se dajejo v promet od 1. januarja 2018 dalje. Glej Prilogo 12.

⁶⁵ Družba Strato opozarja, da plačilo dajatve za zasebno kopiranje za storitve računalništva v oblaku zazdaj ni predvideno v nobeni državi članici. Francoska vlada je na obravnavi, ki je potekala 7. julija 2021, navedla, da je v Franciji predpisano plačilo dajatve za storitve omrežnega osebne video zapisovalnika (Network Based Personal Video Recorder).

68. Iz spisa, predloženega Sodišču, je torej razvidno, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, da se ravnanje fizičnih oseb v zvezi z zasebnih kopiranjem⁶⁶ spreminja, pri čemer se posamezniki vse pogosteje odločajo za omejeno število naprav in nosilcev podatkov, kot so pametni telefoni in tablični računalniki, ki jih uporabljajo skupaj s storitvami računalništva v oblaku, ne pa za uporabo širokega nabora naprav in nosilcev podatkov. Poleg tega se zdi, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče, da se dajatve osredotočajo na naprave in nosilce podatkov, ne pa na storitve računalništva v oblaku.

69. Pravica do pravičnega nadomestila iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 se lahko uveljavlja, kadar se v določenih okoliščinah pojavi izpodbojna domneva, da imetnikom pravic nastane škoda, ki načeloma povzroči nastanek obveznosti za uporabnike, da jim to škodo nadomestijo. V zvezi s tem se pri presoji škode, povzročene potrošniku, uporablja zlasti izpodbojna domneva, da fizične osebe v celoti izkoriščajo zmogljivost elektronskih naprav ali nosilcev podatkov, ki so jim na voljo, za reproduciranje in shranjevanje vsebine.⁶⁷ Poleg tega se domneva, da škoda, ki je imetniku pravice povzročena zaradi zasebnega kopiranja, nastane na ozemlju države članice, v kateri prebiva končni uporabnik.⁶⁸

70. Menim, da je glede na to, da so pavšalne dajatve za naprave ali nosilce podatkov *nujno nezanesljive*, pri morebitnem povezovanju takih pavšalnih dajatev z drugimi sistemi nadomestil ali pri vključevanju takih dajatev v druge dajatve, ki so predpisane za storitve računalništva v oblaku, brez predhodne empirične raziskave v zvezi s tem vprašanjem – zlasti pa brez predhodne ugotovitve, ali kombinirana raba takih naprav/nosilcev podatkov in zadevnih storitev povzroča dodatno škodo imetnikom pravic – potrebna previdnost, saj lahko to privede do prekomernega nadomestila in poruši pravično ravnotežje med imetniki pravic in uporabniki iz uvodne izjave 31 Direktive 2001/29.

71. Če se reproduciranje/shranjevanje v oblaku ne upošteva, se lahko pojavi nevarnost, da bo imetnik pravice za povzročeno škodo prejel prenizko nadomestilo. Kljub temu velja, da je mogoče prenos vsebine, varovane z avtorsko pravico, v oblak ali iz njega, ki se izvede z uporabo naprav ali nosilcev podatkov, opredeliti kot *posamičen postopek, namenjen zasebnemu kopiranju*, zato lahko države članice glede na široko polje proste presoje, ki ga imajo v zvezi s tem, po potrebi uvedejo sistem, v katerem se pravično nadomestilo plača le za naprave ali nosilce podatkov, ki so nujen del tega postopka, če ta odraža škodo, ki zaradi zadevnega postopka nastane imetniku pravice.

72. Skratka, ločena dajatev ali pristojbina se torej ne plača za reprodukcijo, ki jo fizična oseba z uporabo storitev računalništva v oblaku, ki jih zagotavlja tretja oseba, izdelava za lastne namene, če dajatve, ki se v zadevni državi članici plačajo za naprave/nosilce podatkov, zajemajo tudi škodo, ki imetniku pravice nastane zaradi take reprodukcije. Če se država članica dejansko odloči za uvedbo sistema dajatev za naprave/nosilce podatkov, lahko predložitveno sodišče načeloma upravičeno

⁶⁶ Vsaj v Avstriji, čeprav domnevam, da je tako v vseh državah članicah.

⁶⁷ S takimi domnevami imam določene težave, saj menim, da bi lahko pojav spletnih storitev, ki licencirajo vsebino, varovano z avtorsko pravico, kot so knjige, glasba in filmi, bistveno zmanjšal obseg, v katerem fizične osebe uporabljajo kopiranje vsebin, varovanih z avtorsko pravico, v nasprotju s členom 2 Direktive 2001/29. Menim, da je treba pri določitvi dajatve upoštevati ta pojav in dejstvo, da se naprave in nosilci podatkov vse pogosteje uporabljajo za shranjevanje vsebine, kot so zasebne fotografije, ki jih posname lastnik naprave, pri čemer ne prihaja do kršitev pravice reprodukcije.

⁶⁸ V zvezi z zadnjenavedenim vidikom menim, da je to, da naj bi družba Strato po lastnih navedbah plačala dajatev za svoje strežnike v Nemčiji, v okviru obravnavane zadeve v veliki meri nepomembno. Če so za opravljanje storitev računalništva v oblaku, ki se zagotavljajo fizičnim osebam v Avstriji, predpisane kakršne koli dajatve, je treba te plačati v Avstriji. V skladu s sodbo z dne 11. julija 2013, Amazon.com International Sales in drugi (C-521/11, EU:C:2013:515, točka 37), pa lahko družba Strato zahteva (delno) vračilo dajatev, plačanih v Nemčiji.

sklepa, da ta sam po sebi zagotavlja „pravično nadomestilo“ v smislu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, razen če imetnik pravice (ali njegov zastopnik) nedvoumno dokaže, da tako plačilo v okoliščinah obravnavane zadeve ne bi bilo ustrezno.

73. To presojo – ki zahteva precej strokovnega znanja na področju ekonomije in poznavanje cele vrste različnih gospodarskih panog – pa mora na nacionalni ravni opraviti predložitveno sodišče.

VI. Predlog

74. Glede na navedene ugotovitve Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je predložilo Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija), odgovori:

Pojem „reprodukcije v katerem koli mediju“ iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi vključuje reproduciranje na podlagi storitev računalništva v oblaku, ki ga zagotavlja tretja oseba.

Ločena dajatev ali pristojbina se ne plača za reprodukcijo, ki jo fizična oseba z uporabo storitev računalništva v oblaku, ki jih zagotavlja tretja oseba, izdelava za lastne namene, če dajatve, ki se v tej državi članici plačujejo za naprave/nosilce podatkov, zajemajo tudi škodo, ki imetniku pravice nastane zaradi take reprodukcije. Če se država članica dejansko odloči za uvedbo sistema dajatev za naprave/nosilce podatkov, lahko predložitveno sodišče načeloma upravičeno sklepa, da ta sam po sebi zagotavlja „pravično nadomestilo“ v smislu člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, razen če imetnik pravice (ali njegov zastopnik) nedvoumno dokaže, da tako plačilo v okoliščinah obravnavane zadeve ne bi bilo ustrezno.